

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

Chișinău

**cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în
domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029**

În temeiul art. 8 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320, art.476), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE,

1. Se aprobă Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.
3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la 31 decembrie 2026.

PRIM-MINISTRU

Vasile TOFAN

Contrasemnează:

Ministrul Energiei

Dorin JUNGHIETU

PROGRAMUL
privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru
perioada 2027-2029

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 (în continuare – *Programul SOEE*) are drept scop contribuirea la realizarea cantității totale cumulate de economii de energie, stabilite în conformitate cu art. 7¹ alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorii finali.

2. Cantitatea totală cumulată a economiilor de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va fi realizată prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în conformitate cu condițiile stabilite în programele de finanțare aprobate de Guvern.

3. La elaborarea proiectelor se ține cont de necesitatea atenuării sărăciei energetice, asigurând că o parte din măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, finanțate din mijloacele financiare mobilizate în cadrul Programului SOEE, vor fi implementate în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.

4. În conformitate cu art. 8 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prezentul Program reprezintă cel de-al doilea program privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și se implementează în perioada 1 ianuarie 2027 – 31 decembrie 2029, în continuarea Programului pentru perioada 2024–2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023.

5. Programul SOEE stabilește:

- 1) obiectivul privind cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 2) obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 3) cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie părțile obligate;
- 4) măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie;
- 5) cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;

- 6) contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- 7) mărirea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către părțile obligate;

6. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului SOEE se efectuează din contul și în limitele resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, precum și, după caz, din asistența financiară externă acordată sub formă de granturi și donații.

Capitolul II

ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI DESCRIEREA PROBLEMELOR PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ A CLĂDIRILOR DIN SECTOARELE REZIDENȚIAL ȘI PUBLIC

7. Clădirile din sectoarele rezidențial și public reprezintă unul dintre principalii consumatori finali de energie din Republica Moldova, sectorul rezidențial (populația) concentrând aproximativ 42% din consumul final energetic al țării, conform datelor din balanța energetică a Republicii Moldova pentru anul 2024. În pofida progreselor înregistrate în ultimii ani privind diversificarea surselor de aprovizionare cu energie și dezvoltarea capacităților de valorificare a surselor regenerabile de energie, Republica Moldova, conform balanței energetice pentru edițiile 2022-2024, este dependentă de importurile de resurse energetice, în medie, aproximativ 77% din consumul intern brut. Această situație determină o expunere ridicată la volatilitatea prețurilor de pe piețele internaționale și evidențiază necesitatea reducerii consumului de energie în clădiri prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie.

8. Criza energetică care a început în a doua jumătate a anului 2021 a demonstrat vulnerabilitatea consumatorilor finali și impactul major al creșterii prețurilor la energie asupra gospodăriilor casnice, autorităților și instituțiilor publice, amplificând astfel fenomenul de sărăcie energetică. În ultimele patru sezoane reci, Guvernul a alocat peste 11 miliarde de lei prin diverse mecanisme de sprijin pentru a susține programul de compensații „Ajutor la contor”. Deși mecanismele de compensare a costurilor energetice au contribuit la diminuarea efectelor sociale și economice pe termen scurt, acestea nu reduc consumul de energie și nici dependența de resursele energetice importate. În acest context, investițiile în renovarea energetică a clădirilor și în valorificarea surselor regenerabile de energie reprezintă una dintre cele mai eficiente soluții structurale pentru reducerea consumului de energie, consolidarea securității energetice, diminuarea cheltuielilor cu energia și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

9. Fondul imobiliar rezidențial al Republicii Moldova rămâne caracterizat printr-un nivel redus al performanței energetice. Majoritatea clădirilor au fost construite înainte de introducerea cerințelor moderne privind eficiența energetică, iar o mare parte dintre acestea nu au beneficiat de renovări capitale. Potrivit datelor din publicația „Consumul de energie în gospodăriile casnice”, ediția 2022, a Biroului Național de Statistică, analiza anilor de construcție a locuințelor arată că 75% din clădiri au fost date în exploatare până în anul 1990, fiind caracterizate prin niveluri reduse de izolare termică, sisteme de încălzire învechite și pierderi semnificative de energie.

10. Performanța energetică redusă a clădirilor rezidențiale determină un consum ridicat de energie pentru încălzire, prepararea apei calde menajere și alimentarea cu energie electrică, ceea ce generează costuri ridicate pentru populație și contribuie la menținerea unui nivel ridicat al sărăciei energetice. Totodată, utilizarea intensivă a combustibililor fosili pentru încălzirea

locuințelor conduce la emisii sporite de gaze cu efect de seră și afectează calitatea aerului, în special în localitățile în care sunt utilizate sisteme individuale de încălzire bazate pe combustibili solizi.

11. În ultimii ani, Republica Moldova a consolidat cadrul legislativ și instituțional necesar pentru accelerarea renovării fondului imobiliar național și promovarea investițiilor în eficiența energetică. Aprobarea mai multor acte normative în domeniul eficienței energetice, instituirea IP CNED și operaționalizarea Programului de finanțare „Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial” (FEERM), care se realizează din contul valorificării resurselor financiare colectate în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, au creat premisele dezvoltării unor mecanisme sustenabile de finanțare destinate renovării energetice a clădirilor.

12. Experiența implementării Programului FEERM indică existența unei cereri semnificative pentru investițiile în eficiența energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial în special din partea proprietarilor de case individuale. Numărul mare de solicitări depuse de proprietarii de case individuale și de asociațiile de proprietari din condominiu indică faptul că printre principalele obstacole în calea renovării energetice se numără accesul limitat la resursele financiare necesare realizării investițiilor precum și dificultățile de organizare a proprietarilor în cadrul asociațiilor de proprietari în condominiu.

13. Experiența acumulată în implementarea FEERM indică faptul că mecanismele de finanțare bazate pe granturi, cofinanțare și asistență tehnică stimulează investițiile private în renovarea energetică a locuințelor și contribuie la creșterea gradului de adoptare a tehnologiilor eficiente energetic și a sistemelor bazate pe valorificarea surselor regenerabile de energie. Totodată, implementarea programului a evidențiat necesitatea asigurării unor surse financiare stabile și predictibile care să permită finanțarea continuă a proiectelor și extinderea acestora către un număr mai mare de beneficiari.

14. Analiza implementării FEERM relevă faptul că cele mai solicitate investiții sunt măsurile simple de renovare energetică, cum ar fi: izolarea termică a anvelopei clădirii, înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare, modernizarea sistemelor de încălzire, instalarea pompelor de căldură, a sistemelor fotovoltaice, a colectoarelor solare și a altor tehnologii bazate pe valorificarea surselor regenerabile de energie. Implementarea acestor măsuri conform scenariilor de renovare prezentate în pct. 111, tabelele 14 și 15 din Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung pentru perioada 2025-2050, conduce, în medie, la reducerea consumului de energie cu cca. 40,8%, contribuind astfel la diminuarea cheltuielilor gospodăriilor casnice, îmbunătățirea confortului locativ și creșterea rezilienței energetice a consumatorilor.

15. În pofida progreselor înregistrate, necesarul investițional pentru renovarea energetică a fondului imobiliar construit rămâne foarte ridicat și depășește capacitatea actuală de finanțare din resursele bugetului de stat și ale partenerilor de dezvoltare. Potrivit Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung în perioada 2025-2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 595/2025, atingerea obiectivelor privind eficiența energetică și decarbonizarea sectorului clădirilor până în anul 2050 necesită mobilizarea până în anul 2030 a 4,4 miliarde de euro, cu o creștere până la cca. 41,8 miliarde euro către 2050, cu perioade simple de recuperare a investițiilor de la 12 ani (pentru blocurile locative conectate la sisteme de alimentare centralizată cu energie termică) până la 154 de ani (pentru case individuale care utilizează lemnele de foc drept principală resursă energetică pentru încălzire).

16. Implementarea proiectelor de renovare energetică în blocurile locative continuă să fie afectată de bariere structurale, inclusiv gradul redus de organizare a proprietarilor în condominiu,

capacitatea administrativă limitată a asociațiilor de proprietari, dificultățile în adoptarea deciziilor privind investițiile comune, accesul limitat la surse de finanțare complementară pentru contribuția proprie și capacitatea insuficient dezvoltată a pieței serviciilor de eficiență energetică de a implementa simultan un număr mare de proiecte.

17. Fondul de clădiri publice al Republicii Moldova este caracterizat, de asemenea, printr-o performanță energetică redusă, fiind alcătuit în mare parte din clădiri construite înainte de introducerea cerințelor moderne privind eficiența energetică. Numeroase instituții de învățământ, instituții medico-sanitare, clădiri administrative și alte edificii publice înregistrează consumuri ridicate de energie și necesită investiții în renovarea energetică și integrarea surselor regenerabile de energie pentru reducerea costurilor de funcționare și îmbunătățirea condițiilor de utilizare.

18. Deși renovarea clădirilor publice beneficiază de sprijin din partea bugetului de stat și a partenerilor de dezvoltare, resursele financiare disponibile sunt insuficiente pentru a răspunde necesarului investițional existent. În acest context, utilizarea unei părți din mijloacele financiare acumulate în cadrul Schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru finanțarea unor proiecte prioritare de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul public poate contribui la accelerarea renovării fondului construit, demonstrarea rolului exemplar al clădirilor publice în utilizarea eficientă a resurselor energetice, fără a afecta caracterul prioritar al finanțării proiectelor destinate sectorului rezidențial.

19. Având în vedere experiența pozitivă acumulată prin implementarea FEERM, necesarul investițional ridicat existent atât în sectorul rezidențial, cât și în sectorul public, precum și obiectivele asumate de Republica Moldova în domeniul eficienței energetice în cadrul procesului de integrare europeană, schema de obligații în domeniul eficienței energetice urmează să constituie unul dintre principalele instrumente naționale pentru mobilizarea unor resurse financiare stabile și predictibile destinate renovării energetice a clădirilor. Mijloacele financiare colectate în cadrul Programului SOEE se utilizează cu prioritate pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial. Finanțarea proiectelor din sectorul public este realizată complementar, în limita resurselor disponibile și în condițiile programelor de finanțare aprobate de Guvern.

Capitolul III

OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

20. Obiectivele generale ale Programului reies din obiectivul strategic al politicii energetice a statului de creștere a eficienței energetice și sunt următoarele:

- 1) Realizarea anuală de noi economii de energie, atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 2) Eliminarea barierelor în calea promovării eficienței energetice în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 3) Promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie în clădirile din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 4) Mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor;
- 5) Acordarea de stimulente financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz;

- 6) Atenuarea sărăciei energetice, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.
- 7) Creșterea nivelului de informare și conștientizare a consumatorilor finali privind beneficiile eficienței energetice.

21. Programul SOEE urmărește asigurarea resurselor financiare pentru realizarea unei cantități cumulate de economii de energie de minimum 14 400 tone echivalent petrol (tep), rezultată din cumularea economiilor anuale noi prevăzute la pct. 22, subpct. 1), pe perioada programelor de finanțare aprobate de Guvern

22. Programul SOEE urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

- 1) Facilitarea realizării anuale a minimum 2,4 ktep de noi economii de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz;
- 2) Mobilizarea unui volum mediu anual estimativ de resurse financiare de circa 460 milioane lei, constituit din contribuțiile părților obligate și din sursele de cofinanțare prevăzute de prezentul Program;
- 3) Mobilizarea, cu titlu estimativ, a unor resurse financiare externe în valoare medie de circa 138 de milioane lei sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale, care constituie 30% din suma echivalentă de circa 460 de milioane de lei, menționată la subpct. 2), pentru cofinanțarea proiectelor și măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 4) Asigurarea sub formă de finanțare nerambursabilă a cel mult 70% din totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 5) Asigurarea renovării anuale a unei suprafețe încălzite de cel puțin 104 mii m² în blocurile locative și 56 mii m² în casele individuale;

Capitolul IV

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

23. Lista părților obligate se stabilește și se actualizează în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (9¹) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

24. Cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie părțile obligate este determinată în conformitate cu capitolul III din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și este stabilită în anexa nr. 1.

25. Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial și public, după caz, este stabilită în Anexa nr. 2.

26. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice sunt determinate în Anexa nr. 3.

27. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică

sunt determinate în Anexa nr. 4, ținând cont de obiectivele stabilite la pct. 22 subpct. 3) și subpct. 4).

28. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se determină în conformitate cu capitolul V din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat, aplicabile pentru fiecare an calendaristic conform anexei nr. 5.

29. IP CNED asigură valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în condițiile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică și ale prezentului Program.

30. Valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul prezentului Program se realizează în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern, precum și în cadrul produselor de garantare și/sau compensare elaborate și aprobate de IP CNED.

31. Cheltuielile administrative ale IP CNED pentru implementarea politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, gestionarea, monitorizarea și controlul implementării măsurilor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă finanțate din contul prezentului Program și valorificate în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern și/sau în cadrul produselor de garantare și/sau compensare, sunt suportate din mijloacele financiare alocate din contul prezentului Program. Plafonul acestor cheltuieli se stabilește la aprobarea bugetului, dar nu mai mult de 10% din valoarea sumelor alocate din contul prezentului Program.

Capitolul V

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

32. Implementarea cu succes a Programului SOEE ar putea fi amenințată de următoarele riscuri:

- 1) Diminuarea semnificativă a cantității de resurse financiare colectate de la părțile obligate, din cauza:
 - a) reducerii cantității totale anuale a vânzărilor de energie către consumatorii finali pe parcursul perioadei de implementare a Programului SOEE;
 - b) reducerii semnificative a cantității estimative anuale de resurse financiare atrase sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale pentru cofinanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 2) Creșterea semnificativă a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică din cauza creșterii cheltuielilor specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie;
- 3) Număr redus de solicitări de finanțare din lipsa resurselor financiare pentru cofinanțarea contribuției proprii și/sau atractivitatea redusă a condițiilor de finanțare stipulate în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern;
- 4) Extinderea excesivă a termenelor de implementare a proiectelor finanțate în cadrul Programului SOEE din cauza gradului ridicat al complexității proiectelor, birocratizării excesive a etapelor de implementare sau a capacităților limitate pentru realizarea acestora;
- 5) Diminuarea semnificativă a tarifelor și prețurilor la resursele energetice pentru consumatorii finali, fapt ce va influența negativ atractivitatea implementării unor măsuri de eficiență energetică;

- 6) Lipsa capacităților suficiente pentru realizarea auditurilor energetice și a proiectelor tehnice necesare pentru realizarea proiectelor finanțate în cadrul Programelor de finanțare aprobate de Guvern;
- 7) Capacități limitate ale companiilor din domeniul construcțiilor pentru realizarea lucrărilor prevăzute conform proiectelor finanțate în cadrul Programelor de finanțare aprobate de Guvern;
- 8) Capacități instituționale limitate ale instituțiilor implicate în implementarea și administrarea Programului SOEE.

33. Pentru prevenirea și diminuarea riscurilor identificate la pct. 32, precum și asigurarea gestionării eficiente a Programului SOEE, IP CNED asigură monitorizarea și evaluarea implementării programului.

34. CNED monitorizează implementarea Programului prin prisma obiectivelor stabilite la pct. 22 și a indicatorilor suplimentari aprobați pentru programele de finanțare aprobate de Guvern.

35. Monitorizarea corectitudinii privind achitarea contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se efectuează în conformitate cu prevederile art.8 alin.(7²) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică.

36. IP CNED evaluează semestrial necesitatea modificării Programului SOEE, în baza informațiilor privind mărimea contribuțiilor transferate de părțile obligate, devierile financiare negative sau pozitive dintre sumele planificate și cele efectiv transferate, evoluția costurilor de implementare a măsurilor de eficiență energetică în cadrul programelor de finanțare aprobate de Guvern și considerate la elaborarea prezentului program, măsurile de eficiență energetică întreprinse și/sau planificate, totalul cheltuielilor efectuate și/sau planificate pentru realizarea economiilor de energie, categoriile de beneficiari efectivi ai proiectelor în domeniul eficienței energetice și categoriile de beneficiari potențiali neincluși în Programul SOEE, precum și alte informații relevante.

37. Rezultatele evaluărilor prevăzute la pct. 36 sunt comunicate, până în ziua a 60-a de la încheierea semestrului de gestiune, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru analiza anuală privind necesitatea modificării prezentului Program, în conformitate cu art. 8 alin. (7¹) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Capitolul VI

REZULTATELE SCONTATE ALE PROGRAMULUI

38. Prin urmărirea atingerii obiectivelor generale și specifice ale Programului, acesta va contribui la obținerea următoarelor rezultate:

- 1) realizarea, pe perioada programelor de finanțare aprobate de Guvern, a unor economii cumulative de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz, de cel puțin 14,4 ktep, ce va permite reducerea cheltuielilor populației pentru resursele energetice consumate în această perioadă în valoare de cel puțin 207 milioane lei, calculat la nivelurile prețurilor medii la energie din perioada 2024-2026;
- 2) obținerea unor economii de energie la consumatorii finali pe durata medie de viață a măsurilor realizate, de minimum 10 ani, la nivel de 64,8 ktep.

39. În afară de obținerea economiilor directe de energie, realizarea programului permite obținerea și a unor beneficii indirecte, prin reducerea costurilor la importurile de resurse energetice, sporirea nivelului de confort în clădirile reabilite, îmbunătățirea aspectului estetic al clădirilor și creșterea valorii imobilelor, creșterea venitului disponibil al populației – aceste resurse

fiind îndreptate spre alte cheltuieli, bunuri și servicii, creșterea activității economice în sectorul construcțiilor, transport și servicii, crearea noilor locuri de muncă necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică, reducerea emisiilor de CO₂, îmbunătățirea condițiilor de trai și a sănătății populației.

Anexa nr. 1

la Programul privind implementarea
schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029

Tabelul 1. Consumul final energetic pentru perioada anilor 2019-2021, ktep

Indicatori	Consum final energetic			
	2019	2020	2021	Media 2019- 2021
Industrie*, inclusiv:	234	226	245	235
Gaz natural	64	69	76	70
Produse petroliere	37	36	27	33
Energie electrică	62	58	64	61
Transport*, inclusiv:	769	681	789	746
Gaz natural	20	11	31	21
Produse petroliere	745	667	754	722
Energie electrică	4	3	4	4
Sectorul rezidențial (populație)*, inclusiv:	1274	1296	1368	1313
Gaz natural	293	327	389	336
Produse petroliere	58	56	56	57
Energie electrică	144	150	158	151
Comerț și servicii publice*, inclusiv:	272	254	290	272
Gaz natural	96	86	101	94
Produse petroliere	1	0	-	1
Energie electrică	111	108	121	113
Agricultura, silvicultura și pescuit*, inclusiv:	123	124	161	136
Gaz natural	3	3	5	4
Produse petroliere	112	112	145	123
Energie electrică	6	7	8	7
Total consum final energetic*	2672	2581	2853	2702

* Valorile includ consumul final energetic de energie termică, cărbune, biocombustibili și deșeuri

Tabelul 2. Valorile* $CFE_{2019-2021}^{EL}$, $CFE_{2019-2021}^{GN}$, $CFE_{2019-2021}^{PP}$ și P_{CFE}^{EL} , P_{CFE}^{GN} , P_{CFE}^{PP}

Indicatori	Gaz natural	Produse petroliere	Energie electrica
Consumul final de energie, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, ktep	525	936	336
Pondere luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, %	29.21%	52.08%	18.71%

* Conform Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1068/2023.

Tabelul 3. Cantitatea economiilor anuale de energie la realizarea cărora trebuie să contribuie părțile obligate

Nr. crt.	Denumirea părții obligate	Cantitatea economiilor anuale de energie la realizarea cărora trebuie să contribuie fiecare parte obligată (ktep)
1.	Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	0,449
2.	Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	0,701
3.	Importatorii de produse petroliere	1,250

Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul clădiri

1. În cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, IP CNED va promova, dar fără a se limita la următoarele măsuri:
 - 1) Sporirea performanței energetice la anvelopa clădirii, în special prin:
 - a) Izolarea termică și renovarea pereților exteriori și a pereților în contact cu spații neîncălzite sau cu solul;
 - b) Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare neeficiente energetic cu unele performante;
 - c) Izolarea termică a podelelor în contact cu solul, cu mediul ambiant sau cu spațiul neîncălzit în cazul în care este tehnic și economic fezabil, sau izolarea intradosului tavanului subsolului neîncălzit;
 - d) Renovarea prin izolarea termică și hidroizolarea, dacă este necesar, a acoperișului existent sau schimbarea acestuia cu unul izolat termic și cu protecție contra umidității.
 - 2) Reglarea consumului de energie termică:
 - a) Facturare în baza de consum în clădiri conectate la sistemele de alimentare cu energie termică fără contorizare separată (blocuri locative): în clădirile vechi aceasta poate fi atinsă prin intermediul repartitoarelor de costuri de căldură instalate pe corpurile de încălzire a consumatorilor finali împreună cu capete termostactice pentru control individual al temperaturii în spațiu. Adicional, modificări minore pot fi aplicate (de exemplu, instalarea țevii by-pass), în funcție de tipul sistemului de încălzire, în cazul distribuției agentului termic prin sistem vertical monotubular;
 - b) Pentru clădirile cu unic proprietar (case individuale, clădirile ocupate de un singur proprietar), instalarea capetelor termostactice va permite reglarea agentului termic în fiecare corp de încălzire în fiecare spațiu. În unele cazuri poate fi necesară modificarea sistemului de distribuție cum este menționat mai sus;
 - c) Modernizarea sistemului intern de distribuție a energiei termice și a apei calde menajere prin trecerea de la distribuția pe verticală la cea pe orizontală;
 - d) Instalarea punctelor termice individuale (PTI) cu contur închis prin intermediul schimbătoarelor de căldură de tip placă și cu control automat de temperatură;
 - e) În toate tipurile de sisteme de încălzire poate fi instalat controlul automat de temperatură.
 - f) Instalarea recuperatoarelor de căldură unde este posibil.
 - 3) Înlocuirea sistemului de iluminat interior (și exterior) cu unul cu corpuri de tip LED;
 - 4) Înlocuirea surselor de generare a energiei termice, unde este cazul, prin instalarea cazanelor pe biomasă cu randament sporit;

- 5) Înlocuirea surselor de generare a agentului frigorific pe surse cu Rata de Eficiență Energetică Sezonieră (SEER), cu instalarea elementelor de umbrire la elemente vitrate.
 - 6) Instalarea colectoarelor solare și/sau a panourilor fotovoltaice unde este tehnic și economic fezabil.
 - 7) Instalarea pompelor de căldură unde este tehnic și economic fezabil.
 - 8) Instalarea sistemelor de cogenerare și trigenerare (în locul instalației separate de încălzire și răcire), unde este cazul și dacă este tehnic și economic fezabil.
 - 9) Alte măsuri fezabile din punct de vedere tehnic și economic.
2. Promovarea măsurilor enumerate mai sus urmează a fi aplicată în baza raportului de audit energetic detaliat sau a studiului de fezabilitate și, proiectul tehnic detaliat în cazurile prevăzute de legislație, pentru fiecare proiect separat.
 3. Măsurile enumerate mai sus pot fi combinate, după caz, cu măsuri necesare pentru renovarea clădirilor, de exemplu - eliminarea defectelor în construcția pereților (soclului) și repararea zonei oarbe din jurul clădirii; repararea scărilor și adaptarea acestora la nevoile persoanelor cu dizabilități; renovarea altor (decât cele de alimentare cu energie termică și electrică) rețelele ingineresti ale clădirii, dacă este necesar și fezabil.
 4. Cerințele tehnice privind tipurile și caracteristicile materialelor și echipamentelor eligibile se stabilesc în condițiile produselor de finanțare și în documentele operaționale aferente programelor de finanțare aprobate de Guvern.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării Programului

1. Cheltuielile specifice medii, $c_{s,t}^{\frac{lei}{ktep}}$ estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie în anul calendaristic „t”, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie pe durata Programului SOEE, sunt determinate în Tabelul 1 mai jos, în baza:
 - 1) Datelor privind investițiile estimative totale (mil. lei) pentru renovarea suprafeței totale a caselor individuale și a blocurilor locative și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru renovare moderată, în cazul blocurilor locative, și pentru renovare minoră, în cazul caselor individuale, aferente anului 2026, utilizate pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică din cadrul FEERM;
 - 2) Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat, conform prognozei principalilor indicatori macroeconomici elaborată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării pentru anii 2026-2029, varianta actualizată din 31.07.2026;

Tabelul 1. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2027	2028	2029
Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) de la aplicarea măsurilor pentru				
Case individuale (renovare minoră)	lei/ktep	229,102,055	240,557,158	252,825,573
Blocuri locative (renovare moderată)	lei/ktep	292,114,634	306,720,366	322,363,104

Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică

1. Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică sunt determinate în Tabelul 1 de mai jos, în conformitate cu pct. 6 al Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, ținând cont de obiectivele stabilite la pct. 22 subpct. 3) și subpct. 4), ținând cont de următoarele ipoteze:
 - 1) Asigurarea unei ponderi de cel puțin 50% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul blocurilor locative;
 - 2) Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
 - 3) Cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului SOEE în proporție de 30%.

Tabelul 1. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate pe durata Programului SOEE

Indicator	Anul		
	2027	2028	2029
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	306 475 413	321 799 184	338 210 942

**Mărimea contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe,
pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat**

1. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 5 din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, sau importat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Părțile obligate transferă sumele aferente contribuțiilor în conturile trezoreriale ale autorităților și/sau ale instituțiilor desemnate, cu indicarea în factură (sau în extras) a trimestrului pentru care se efectuează plata.

Tabelul 1. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2027	2028	2029
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.015	0.016	0.017
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.084	0.089	0.093
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:				
benzină	lei/litru	0.14	0.15	0.16
motorină	lei/litru	0.16	0.17	0.17
gaz lichefiat	lei/litru	0.11	0.11	0.12

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind
implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice
pentru perioada 2027-2029

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul proiectului „ <i>Tranziția verde în Republica Moldova</i> ” implementat de către Expertise France Group AFD.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 este elaborat în temeiul art. 8 alin. (7) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare. Totodată, proiectul Hotărârii Guvernului este prevăzut în Agenda de Reformă aferentă planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, pilonul 6 „Securitate și eficiență energetică”, reforma 4, măsura 16.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 este elaborat în vederea asigurării continuității implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și respectiv a programelor de finanțare aprobate de Guvern, care urmează să contribuie la atingerea obiectivelor de eficiență energetică prevăzute conform prevederilor documentelor de politici și a Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Conform prevederilor art. 8 alin. (7) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este elaborat pe o perioadă de 3 ani. Prin urmare, ținând cont de faptul că primul program privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fost elaborat pentru perioada 2024-2026, următorul Program propus a fi aprobat prin intermediul prezentului proiect de Hotărâre de Guvern vizează perioada 2027-2029. Totodată, conform prevederilor art. 8 alin. (7 ²) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică este menționat că monitorizarea corectitudinii privind achitarea contribuțiilor de către fiecare parte obligată în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice este efectuată de către Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare IP CNED). Astfel, în vederea punerii în aplicare a prevederilor art. 8 alin. (7 ²) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în cadrul ședinței Consiliului IP CNED din 22 decembrie 2025 a fost aprobat <i>Regulamentul cu privire la monitorizarea corectitudinii achitării contribuțiilor părților obligate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice</i> , elaborat cu suportul proiectului de asistență tehnică „ <i>Tranziția Verde în Republica Moldova</i> ” implementat de către Expertise France. În baza acestui Regulament, IP CNED a asigurat monitorizarea corectitudinii calculării și transferării contribuțiilor aferente schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În urma verificării volumelor de energie distribuite și a volumelor de produse petroliere importate de părțile obligate, au fost identificate divergențe între contribuțiile calculate de IP CNED și cele transferate efectiv de către unele părți obligate. În acest context, au fost expediate notificări oficiale către operatorii economici vizați, în vederea clarificării diferențelor constatate și a întreprinderii măsurilor necesare pentru asigurarea conformării cu prevederile Programului.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, au fost recepționate răspunsuri din partea majorității entităților notificate. Analiza acestora a evidențiat mai multe categorii de cauze care au generat divergențele constatate, inclusiv:

- aplicarea unor metodologii diferite de calcul al contribuțiilor;
- utilizarea unor date operaționale diferite față de cele utilizate de IP CNED în procesul de verificare;
- erori tehnice și administrative în procesul de calcul și transfer al contribuțiilor;
- lipsa informării corespunzătoare privind obligațiile de plată;
- dificultăți legate de identificarea și utilizarea conturilor de plată;
- situații organizaționale specifice unor operatori economici.

În urma procesului de clarificare, o parte semnificativă a divergențelor constatate a fost soluționată prin prezentarea documentelor justificative, recalcularea contribuțiilor și efectuarea transferurilor aferente diferențelor identificate. Totodată, au fost identificate și unele neconcordanțe generate de datele utilizate în procesul de calcul, care au necesitat verificări suplimentare și ajustări corespunzătoare.

Cu toate acestea, conform prevederilor Rapoartelor privind monitorizarea și evaluarea implementării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE) pentru anii 2024 și respectiv 2025 elaborate de IP CNED, contribuțiile totale anuale achitate de părțile obligate au depășit valorile planificate conform prevederilor Anexei 4 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026. Informații cu privire la contribuțiile efectiv achitate de părțile obligate comparativ cu cele planificate sunt prezentate în tabelul nr. 1 de mai jos.

Tabelul 1. Informații cu privire la contribuțiile efectiv achitate de părțile obligate comparativ cu cele planificate

Anul	Contribuții totale anuale, lei		
	Planificat inițial (2023), conform anexei 4, HG 1064/2023	Efectiv transferate	Diferența, %
2024	229 081 927 ¹	237 082 442	3.49
2025	228 936 401	242 888 323	6.09
2026	345 424 628	a fi determinate la finele trimestrului 1, 2027	

Cu referire la valorificarea mijloacelor financiare acumulate în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 este de menționat că acestea sunt utilizate exclusiv pentru implementarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”,

¹ Valoarea respectivă a fost înlocuită prin HG 674 din 08.10.2025 cu privire la modificarea unor Hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) cu valoarea efectiv transferată

care este realizat de către IP CNED, pe parcursul perioadei 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2027, în baza produselor de finanțare aprobate în acest sens.

În tabelul nr. 2 sunt prezentate informațiile cu privire la distribuția mijloacelor financiare pentru produsele de finanțare lansate de CNED inclusiv mijloacele financiare alocate în cadrul proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”, care urmează a fi implementat de către Termoelectrica:

Tabelul 2. Informații cu privire la distribuția mijloacelor financiare pentru produsele de finanțare lansate de CNED în perioada 2024-2026, inclusiv mijloacele financiare alocate în cadrul proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”

Sursa de finanțare Produsul de finanțare	SOEE, mil. lei	Contribuții estimate parteneri de dezvoltare, mil. lei	FRVE, mil. lei	Contribuții proprii, mil. lei
Produs de finanțare APC	226.5	985.85 ²	99.8	89.9
Produs de finanțare Case individuale, extrem vulnerabile	27.7	19.5	42	4.7
Produs de finanțare „Casa verde”	554.81	95 ³		
Total, mil. lei	809.01	1138.25	141.8	94.6
Garanții financiare anual estimate	144.3			
Compensații Financiare estimate	17.60			
Produs de finanțare pilot case individuale NZEB avansate		4.875		
Produs de finanțare pilot case pasive		14.04		
Total	970.91	1157.165	141.8	94.6
Total contribuții, conform prevederilor HG 251/2024, mil. lei	1622.89		-	-

În rezultatul discuțiilor purtate cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale, până la moment, a fost confirmată obținerea mijloacelor financiare sub formă de grant după cum urmează:

- ✓ 10 milioane Euro din partea UE, prin intermediul Băncii Europene pentru Investiții – mijloace financiare care urmează a fi utilizate în cadrul produsului de finanțare „Eficiența energetică a blocurilor locative”;
- ✓ 1 milion Euro din partea Uniunii Europene prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) - mijloace financiare care urmează a fi utilizate în cadrul Produsului de finanțare „Eficiența energetică a caselor individuale rurale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă”;

² Inclusiv grantul din partea Platformei de Investiții pentru Vecinătate (NIP) a UE și Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu (ESP), ce urmează a fi acordat în cadrul proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”, implementat de către Termoelectrica.

³ Componenta de grant aferentă sectorului rezidențial oferită de EU în cadrul programului „Eficiența energetică în clădiri (PEEB)”.

- ✓ 1 milion Euro din partea Agenției Norvegiene pentru Dezvoltare și Cooperare (NORAD), prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) - mijloace financiare care urmează a fi utilizate în cadrul produsului de finanțare „Eficiența energetică a blocurilor locative”;
- ✓ 1 milion Euro pentru Produsul de finanțare pilot case pasive și Produsul de finanțare pilot case individuale NZEB avansate din partea Guvernului Danemarcei, prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ);
- ✓ 39,5 milioane Euro din partea Platformei de Investiții pentru Vecinătate (NIP) a UE și Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu (E5P) atrași în cadrul proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”, implementat de Termoelectrica.

Merită de menționat faptul că contribuțiile totale anuale ale părților obligate indicate în Anexa nr. 4 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, au fost calculate acceptând mai multe ipoteze. Una dintre ipoteze prevede cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului în proporție de 50%, echivalentul a 811,443,471 lei.

Astfel considerând mijloacele financiare confirmate de partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale menționate mai sus, se poate constata că acestea au depășit ponderea de 50% **cu cca. 345,7 milioane lei**, echivalentul a cca. 42,6%, din totalul de 811,443,471 lei, chiar dacă o bună parte din grant urmează a fi valorificată în cadrul proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”, implementat de Termoelectrica, care prevede realizarea a 57 de proiecte-pilot de termoizolare a blocurilor multietajate din mun. Chișinău.

Având în vedere acest fapt și totodată ținând cont de faptul că o mare parte din mijloacele financiare parvenite din partea partenerilor și organizațiilor internaționale vor fi valorificate pe parcursul următorilor ani, diferența de 345,7 mil. lei este estimată a putea fi valorificată pentru cofinanțarea măsurilor implementate în perioada 2027–2029, în măsura disponibilității acestora și cu respectarea condițiilor aferente surselor respective de finanțare.

Cu referire la gradul de valorificare a mijloacelor financiare alocate pentru implementarea Programului de finanțare FEERM merită de menționat că, inițial, pe parcursul primului an de implementare a acestuia (începând cu luna aprilie 2024), au fost obținute rezultate modeste, fiind utilizate doar mijloace financiare necesare pentru pregătirea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie pentru sectorul rezidențial cum ar fi: elaborarea produselor de finanțare aferente Programului de finanțare FEERM și a manualelor operaționale aferente acestora, selectarea primelor propuneri de proiect din rândul Asociațiilor de Proprietari în Condominiu și proprietarilor de case individuale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă pentru elaborarea Rapoartelor de audit energetic și a documentației de proiect, după caz, activități de comunicare și mediatizare a condițiilor produselor de finanțare, etc.

Cu toate acestea, pe parcursul anului 2025, IP CNED a asigurat dezvoltarea mecanismelor instituționale, operaționalizarea Platformei web FEERM, lansarea produsului de finanțare „Casa Verde” și inițierea implementării primelor investiții de renovare energetică în sectorul rezidențial.

Astfel, conform Raportului anual cu privire la implementarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” aferent anului 2025⁴

⁴ https://cned.gov.md/sites/default/files/document/attachments/20260604_raport_anual_feerm_2025_cned.pdf

implementarea Programului de finanțare FEERM a fost realizată prin trei produse principale de finanțare:

- „Eficiența energetică a blocurilor locative”;
- „Eficiența energetică a caselor individuale din gospodării rurale cu vulnerabilitate energetică extremă”;
- „Casa Verde”.

Valoarea totală a proiectelor aprobate în cadrul Programului de finanțare FEERM în anul 2025 a constituit aproximativ **135,92 milioane lei**, iar gradul de angajare (prin contracte semnate) a resurselor financiare raportat la bugetul anual planificat a constituit aproximativ **49%**.

În cadrul produsului destinat blocurilor locative au fost realizate următoarele activități:

- au fost elaborate audituri energetice pentru 98 blocuri locative;
- au fost atrase spre aplicare în cadrul produsului de finanțare 77 Asociații de proprietari în Condominiu (în continuare APC-uri);
- au fost aprobate 14 proiecte investiționale;
- valoarea totală a proiectelor aprobate a constituit circa 69,15 milioane lei;
- au fost lansate proceduri de proiectare și achiziții pentru lucrările de renovare energetică.

Implementarea produsului destinat blocurilor locative a reprezentat una dintre cele mai complexe componente ale Programului de finanțare FEERM, având în vedere caracterul integrat al investițiilor, procesele decizionale colective în cadrul APC-urilor și necesitatea elaborării documentației tehnice și organizării procedurilor de achiziții.

În cadrul produsului destinat gospodăriilor rurale cu vulnerabilitate energetică extremă au fost realizate următoarele activități:

- au fost contactate peste 600 gospodării;
- au fost efectuate peste 350 vizite în teren;
- au fost elaborate 192 audituri energetice;
- au fost aprobate 152 cereri de finanțare;
- au fost semnate 141 contracte de finanțare;
- au fost lansate achiziții pentru 121 case individuale;
- au fost finalizate lucrările pentru 39 obiective.

Acest produs a avut un impact social major, fiind orientat către gospodăriile cu capacitate redusă de investiție și contribuind direct la reducerea vulnerabilității energetice și îmbunătățirea condițiilor de locuire.

În cadrul produsului de finanțare „Casa Verde” au fost realizate următoarele activități:

- au fost depuse 745 cereri de participare;
- au fost aprobate 533 cereri în Componenta I;
- au fost depuse 205 cereri de finanțare pentru Componenta II;
- au fost aprobate 88 proiecte investiționale;
- au fost semnate 68 contracte de finanțare;
- valoarea granturilor aprobate a constituit aproximativ 17,6 milioane lei.

Totodată:

- au fost identificați 35 de specialiști eligibili în domeniul eficienței energetice;
- au fost înregistrate 29 de companii de construcții interesate de implementarea lucrărilor de renovare energetică;
- a fost dezvoltat și operaționalizat mecanismul digital de implementare prin Platforma FEERM.

După cum poate fi observat mai sus, numărul cererilor de participare în cadrul produsului de finanțare „Casa verde” este mare, însă odată cu verificarea eligibilității o parte din cererile depuse sunt respinse, iar o parte din solicitanții de finanțare admiși pentru următoarea componentă, nu au depus pachetul de documente necesar pentru obținerea aprobării finale. Motivele pentru care aceștia nu au depus dosarele în cadrul componentei II sunt diverse cum ar fi: neînțelegerea la etapa depunerii cererii de participare a cerințelor necesare a fi respectate de potențialii beneficiari, lipsa mijloacelor financiare necesare pentru a fi investite inițial pentru elaborarea Rapoartelor de audit energetic și/sau a Rapoartelor de evaluare a măsurilor de reabilitare energetică a caselor individuale, etc.

Cu toate acestea, evaluarea tuturor Cererilor de participare depuse inițial a implicat un efort substanțial din partea IP CNED.

Astfel, anul 2025 a reprezentat și etapa de consolidare a cadrului instituțional și operațional al Programului FEERM. În paralel cu lansarea apelurilor și examinarea dosarelor, Platforma web FEERM s-a aflat într-un proces continuu de dezvoltare și ajustare funcțională, inclusiv:

- dezvoltarea modulelor digitale;
- optimizarea fluxurilor de evaluare și notificare;
- integrarea proceselor de monitorizare și raportare;
- ajustarea mecanismelor de verificare și aprobare.

Procesul de implementare a evidențiat mai multe provocări:

- nivelul redus de familiarizare a beneficiarilor cu cerințele produselor de finanțare;
- necesitatea completării și clarificării repetate a documentelor;
- capacitatea limitată a pieței serviciilor specializate;
- complexitatea procedurilor tehnice și administrative;
- durata mare a proceselor de proiectare și achiziții pentru blocurile locative.

Totodată, rezultatele obținute confirmă interesul ridicat pentru investițiile în eficiență energetică și surse regenerabile de energie și demonstrează potențialul Programului FEERM de a genera efecte importante la nivel energetic, social și economic.

Conform estimărilor realizate în baza proiectelor aprobate:

- economiile de energie estimate depășesc **5,86 milioane kWh/an** echivalentul a **0,503 ktep/an** ceea ce constituie **cca. 20,9%** din obiectivul anual de **2,4 ktep/an** economii de energie planificate a fi obținute conform prevederilor Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026;
- economiile financiare estimate depășesc **14,65 milioane lei/an**;
- reducerea estimată a emisiilor constituie peste **1 438 tone CO₂/an**;
- suprafața încălzită vizată a fi reabilitată depășește **60 mii m²**, ceea ce constituie **cca. 11,8%** din totalul de **507 mii m²** prevăzut a fi renovat pe parcursul perioadei de implementare a Programului de finanțare FEERM - **1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2027**;
- în cadrul produsului „Casa Verde” este estimată instalarea a circa 400 kW capacitate fotovoltaică.

Este de menționat că indicatorii sus menționați vor fi actualizați până la sfârșitul anului 2027, care reprezintă sfârșitul perioadei de implementare a Programului FEERM, pentru a vedea dacă mijloacele financiare colectate în cadrul primului Program privind implementarea SOEE pentru perioada 2024-2026 sunt suficiente pentru atingerea obiectivelor planificate.

Implementarea Programului FEERM a generat efecte economice importante prin:

- stimularea pieței serviciilor de eficiență energetică;
- creșterea cererii pentru lucrări de construcții și proiectare;
- dezvoltarea pieței echipamentelor eficiente energetic;
- crearea și menținerea locurilor de muncă;
- dezvoltarea capacităților companiilor locale.

Prin urmare, anul 2025 a reprezentat etapa de lansare efectivă a investițiilor de renovare energetică în sectorul rezidențial și de creare a portofoliului de proiecte multianuale care vor continua implementarea în perioada 2026–2027. Experiența implementării Programului FEERM indică rolul acestuia ca fiind unul dintre principalele instrumente naționale pentru susținerea tranziției energetice și creșterea eficienței energetice în sectorul rezidențial din Republica Moldova.

Având în vedere activitățile descrise mai sus și ținând cont de contextul internațional cu privire la prețurile mari la resursele energetice, experiența acumulată în cadrul IP CNED inclusiv prin rezultatele obținute din implementarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial, se așteaptă că pe parcursul următorilor ani va crește interesul din partea APC-urilor și a gospodăriilor casnice de a aplica spre finanțare în cadrul Programului de finanțare FEERM, iar drept urmare va crește și gradul de valorificare a mijloacelor financiare alocate produselor de finanțare.

În ciuda eforturilor depuse în vederea eficientizării sectorului rezidențial, conform balanței energetice pentru anul 2024⁵, acesta continuă să rămână în continuare unul dintre cele mai energofage sectoare ale economiei naționale, care consumă cca. 42% din consumul final energetic. Rezultatele proiectelor de EE aflate în proces de implementare în cadrul programului de finanțare FEERM urmează a fi prezentate de către IP CNED pe parcursul etapei de monitorizare post implementare, care va începe după semnarea proceselor verbale de recepție la terminarea lucrărilor.

Sectorul rezidențial reprezintă sectorul cu un potențial semnificativ de realizare a economiilor de energie. În același timp, dependența ridicată a Republicii Moldova de importurile de resurse energetice expune în continuare consumatorii la volatilitatea prețurilor la energie și amplifică riscul de sărăcie energetică, în special pentru consumatorii vulnerabili.

Conform prevederilor Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung în perioada 2025-2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 595/2025 Fondul locativ al Republicii Moldova este caracterizat printr-un grad avansat de uzură și o performanță energetică redusă. Peste 75% din clădirile rezidențiale au fost construite înainte de anul 1990, fără respectarea unor cerințe moderne privind eficiența energetică. Din această cauză, aceste clădiri înregistrează pierderi semnificative de energie prin elementele anvelopei și prin sistemele tehnice ale clădirilor, ceea ce determină un consum ridicat de energie pentru asigurarea condițiilor de confort și generează costuri sporite pentru gospodării.

Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung în perioada 2025-2050 prevede trei tipuri de renovări până în anul 2030 – renovare minoră, moderată și respectiv aprofundată, acestea urmând a fi aplicate în funcție de tipul clădirii, mijloacele financiare disponibile și gradul de determinare a proprietarilor și/sau gestionarilor de clădiri de a implementa măsuri simple sau complexe de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie.

⁵ https://statistica.gov.md/ro/balanta-energetica-a-republicii-moldova-9668_59503.html

Cu toate acestea Strategia sus menționată prevede că renovarea energetică aprofundată a clădirilor reprezintă una dintre cele mai eficiente măsuri pentru reducerea consumului de energie, diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea securității energetice a țării.

Din aceste considerente, pentru încurajarea proprietarilor și/sau gestionarilor de clădiri să opteze pentru o renovare aprofundată, se impune necesitatea diversificării ponderii mijloacelor financiare acordate sub formă de grant în funcție de complexitatea măsurilor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor de energie regenerabilă solicitate spre finanțare în cadrul Programului de finanțare FEERM aprobat de Guvern.

Totodată, Strategia evidențiază necesitatea renovării către orizontul de timp 2030 a circa 8,1 milioane m² de clădiri rezidențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor naționale asumate în domeniul eficienței energetice și al climei. Acest fapt presupune mobilizarea unor investiții estimate la cca. 3,8 miliarde Euro în sectorul rezidențial, și la circa 4,4 miliarde euro pentru sectorul clădiri în ansamblu, valori ce depășesc semnificativ resursele publice și finanțările externe disponibile în prezent.

Deși în ultimii ani au fost implementate mai multe programe de renovare energetică a clădirilor rezidențiale, amploarea investițiilor realizate rămâne redusă comparativ cu necesarul existent la nivel național. Barierele financiare continuă să reprezinte principalul obstacol în realizarea investițiilor de către proprietarii de locuințe, în special în cazul blocurilor locative și al gospodăriilor cu venituri reduse, unde costurile inițiale ale lucrărilor de renovare depășesc capacitatea de finanțare a beneficiarilor. Astfel, se impune menținerea și consolidarea mecanismelor dedicate de finanțare, inclusiv prin utilizarea contribuțiilor colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Experiența implementării Programului pentru perioada 2024–2026 indică faptul că mecanismul contribuțiilor financiare ale părților obligate a permis mobilizarea unor resurse semnificative pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică, efectele energetice finale urmând a fi evaluate după finalizarea și monitorizarea proiectelor finanțate. Această experiență demonstrează necesitatea continuității mecanismului, dar indică simultan necesitatea unei calibrări prudente a contribuțiilor, menținerii priorității sectorului rezidențial, diversificării instrumentelor financiare și monitorizării periodice a costurilor și a capacității de absorbție.

În contextul obligațiilor asumate de Republica Moldova prin Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică și prin Planul național integrat pentru energie și climă 2025-2030, continuarea utilizării contribuțiilor colectate în cadrul schemei de obligații pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial reprezintă o măsură necesară pentru asigurarea realizării economiilor anuale noi de energie echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022 precum și pentru reducerea vulnerabilității energetice a populației.

Este de menționat că atât prin intermediul primului cât și prin intermediul celui de al doilea Program privind implementarea SOEE, se estimează obținerea de noi economii anuale de energie în valoare de 2,4 ktep, ceea ce corespunde cu doar cca. 11% din cantitatea totală a economiilor anuale noi de energie echivalente cu 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022. Diferența de economii anuale noi de energie urmează a fi asigurată prin alte măsuri de politică în domeniul eficienței energetice, astfel după cum este menționat în art. 7¹ din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Economiile de energie estimate pe durata medie de viață a măsurilor implementate, considerată de minimum 10 ani, constituie 64,8 ktep. Valoarea rezultă din cumularea economiilor de energie realizate în perioada de implementare a Programului (2,4 ktep în anul 2027, 4,8 ktep în anul

2028 și 7,2 ktep în anul 2029), în volum total cumulativ de 14,4 ktep, precum și din menținerea, pentru următorii 7 ani, a nivelului anual de 7,2 ktep al economiilor de energie aferente măsurilor implementate până la finele perioadei Programului. Astfel, volumul total estimat al economiilor de energie pe perioada de 10 ani constituie 64,8 ktep (14,4 ktep + 7,2 ktep × 7 ani).

Totodată, pe măsura operaționalizării mecanismului revolving destinat finanțării proiectelor de eficiență energetică și consolidării capacității acestuia de a asigura finanțarea sustenabilă a investițiilor în clădirile publice, resursele colectate prin schema de obligații vor putea fi direcționate, complementar și în funcție de necesități, pentru finanțarea unor proiecte de eficiență energetică din sectorul public, fără a afecta obiectivul prioritar al Schemei de obligații de susținere a renovării energetice a fondului locativ rezidențial.

Astfel, estimările financiare care fundamentează contribuțiile părților obligate pentru perioada 2027–2029 au fost determinate în raport cu necesarul aferent măsurilor planificate în sectorul rezidențial, finanțarea eventualelor proiecte din sectorul public urmând a fi realizată complementar, în limita resurselor disponibile și în condițiile programelor de finanțare aprobate de Guvern.

Prin urmare, menținerea orientării preponderente a mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații către sectorul rezidențial este justificată de ponderea ridicată a consumului aferent acestui sector în consumul final de energie, de potențialul semnificativ de economisire a energiei, de necesarul investițional considerabil identificat prin Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung în perioada 2025-2050 și de necesitatea reducerii vulnerabilității energetice a populației, concomitent cu asigurarea flexibilității de utilizare a acestor resurse și pentru sectorul public, în măsura în care aceasta va completa mecanismele financiare dedicate deja instituite.

Ținând cont de faptul că aderarea la UE este unul din cele mai importante obiective ale Guvernului, adoptarea și punerea în aplicare a proiectului de Hotărâre de Guvern va ajuta Guvernul Republicii Moldova să demonstreze că întreprinde pași fermi în vederea atingerii obiectivelor de eficiență energetică asumate în cadrul procesului de aderare la UE.

Cu referire la data intrării în vigoare a proiectului de Hotărâre a Guvernului, se propune stabilirea acesteia pentru data de 31 decembrie 2026, în vederea asigurării realizării în termen a acțiunii prevăzute în Agenda de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, cu termen de implementare în luna decembrie 2026.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

1. Facilitarea realizării anuale a minimum 2,4 ktep de noi economii de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial și public, după caz;
2. Mobilizarea unui volum mediu anual estimativ de resurse financiare de circa 460 milioane lei, constituit din contribuțiile părților obligate și din sursele de cofinanțare prevăzute de prezentul Program;
3. Mobilizarea, cu titlu estimativ, a unor resurse financiare externe în valoare medie de circa 138 de milioane lei sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau a organizațiilor internaționale, care constituie 30% din suma echivalentă de circa 460 de milioane de lei, menționată la subpct. 2), pentru cofinanțarea

proiectelor și măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;

4. Asigurarea sub formă de finanțare nerambursabilă a cel mult 70% din totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
5. Asigurarea renovării anuale a unei suprafețe încălzite de cel puțin 104 mii m² în blocurile locative și 56 mii m² în casele individuale;

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 este structurat după cum urmează:

I. Dispoziții generale

În cadrul acestui capitol se definește structura Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029 și domeniul de intervenție. Totodată, în cadrul acestui capitol se stabilesc obiectivele generale privind realizarea economiilor de energie în sectorul rezidențial și public, după caz, principiile de implementare a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, precum și cadrul general de finanțare și participare a părților obligate la realizarea țintelor de economisire a energiei.

II. Analiza situației actuale și descrierea problemelor privind eficiența energetică a clădirilor din sectoarele rezidențial și public

Capitolul prezintă situația actuală a sectorului rezidențial din Republica Moldova din perspectiva consumului de energie și a eficienței energetice, evidențiind dependența ridicată a țării de resursele energetice importate și ponderea semnificativă a consumului energetic al populației. Sunt descrise efectele creșterii prețurilor la energie asupra gospodăriilor, inclusiv amplificarea fenomenului sărăciei energetice, precum și principalele deficiențe ale fondului locativ, caracterizat printr-un grad avansat de uzură și performanță energetică redusă. Totodată, este evidențiat potențialul considerabil de economisire a energiei în clădirile rezidențiale și necesitatea continuării implementării produselor de finanțare lansate până la moment care să stimuleze renovarea energetică a locuințelor și reducerea consumului de energie.

III. Obiectivele generale și specifice ale Programului

Capitolul stabilește obiectivele generale și specifice ale Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029. Acesta definește țintele de economisire a energiei ce urmează a fi realizate în sectorul rezidențial, volumul estimativ al resurselor financiare estimate a fi colectate de la părțile obligate, inclusiv contribuția așteptată din partea partenerilor de dezvoltare, precum și rezultatele urmărite în ceea ce privește renovarea energetică a clădirilor, reducerea consumului de energie, promovarea surselor regenerabile de energie și diminuarea sărăciei energetice.

IV. Implementarea programului

Capitolul reglementează mecanismul de implementare a Programului, inclusiv modalitatea de determinare a obligațiilor și contribuțiilor financiare ale părților obligate, stabilirea economiilor de energie ce urmează a fi realizate și a măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie care vor fi finanțate, făcând trimitere la anexele 1-5 aferente Programului. Totodată, capitolul desemnează Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă drept entitate responsabilă de gestionarea și valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații, stabilește cadrul de finanțare a proiectelor și produselor

financiare aferente, precum și regulile privind acoperirea cheltuielilor administrative necesare pentru administrarea, monitorizarea și controlul implementării Programului.

V. Monitorizarea și evaluarea implementării programului

Capitolul stabilește cadrul de monitorizare și evaluare a implementării Programului, inclusiv identificarea principalelor riscuri care pot afecta atingerea obiectivelor stabilite și măsurile necesare pentru gestionarea acestora. Totodată, sunt reglementate responsabilitățile Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă privind monitorizarea progresului, evaluarea performanței Programului, verificarea corectitudinii achitării contribuțiilor de către părțile obligate, precum și raportarea periodică a rezultatelor și a necesității actualizării Programului în funcție de evoluția indicatorilor tehnici și financiari.

VI. Rezultatele scontate ale programului

Capitolul prezintă rezultatele preconizate ale implementării Programului, inclusiv volumul economiilor de energie ce urmează a fi realizate în sectorul rezidențial și impactul acestora asupra reducerii cheltuielilor populației pentru consumul de energie. De asemenea, sunt evidențiate beneficiile economice, sociale și de mediu generate de implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, precum reducerea dependenței energetice, stimularea investițiilor și a activității economice, crearea locurilor de muncă, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației.

Proiectul Programului sus menționat mai conține și un set de 5 *anexe*, care includ:

Anexa nr. 1 - prevede consumul final energetic în sectoarele economiei naționale, ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, cantitatea economiilor anuale de energie la realizarea cărora trebuie să contribuie părțile obligate.

Anexa nr. 2 – prevede lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial și public, după caz.

Anexa nr. 3 – prevede cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Anexa nr. 4 – prevede contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică.

Anexa nr. 5 – prevede mărimea contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Conform prevederilor art. 8 alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența IP CNED, Programul privind implementarea schemei de obligații în

domeniul eficienței energetice, în care să indice, pentru următorii 3 ani și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, ținând cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată în conformitate cu alin. (6), asigurându-se faptul că nicio unitate de energie nu este considerată dublu.

Totodată, conform Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, pentru perioada 2024-2030, Republica Moldova trebuie să atingă o țintă națională orientativă de economisire a energiei de cel puțin 0,8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat în perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022. Pentru a atinge acest obiectiv, Republica Moldova a optat ca atingerea acestui obiectiv să fie efectuată prin combinarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și a măsurilor de politică în domeniul eficienței energetice.

Astfel, având în vedere cele menționate, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării prevederilor cadrului normativ primar și a angajamentelor asumate de asigurare a economiilor de energie.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029 nu implică instituirea unui nou cadru instituțional. Implementarea prevederilor acestuia va fi realizată, ca și în cazul programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024–2026, de către CNED, în cadrul structurii organizaționale existente.

Asigurarea unei continuități în implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice va avea un impact pozitiv pe termen lung asupra domeniului eficienței energetice, asigurând în acest sens acumularea resursele financiare necesare în cadrul Fondului pentru eficiență energetică, care urmează a fi utilizate pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în clădirile din sectorul rezidențial și respectiv, sectorul public, după caz, contribuind astfel la atingerea obligației până la 31 decembrie 2030 de a obține economii de energie anuale echivalente cu minimum 0,8% din valoarea medie a consumului de energie finală înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

De asemenea, obținerea economiilor de energie va determina reducerea resurselor energetice și a cheltuielilor aferente acestora, precum și optimizarea cheltuielilor publice de compensare a facturilor la energie.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Cu referire la impactul estimat asupra bugetului de stat și al bugetelor locale, în tabelul de mai jos sunt prezentate datele estimative, calculate prin luarea în considerare a cheltuielilor aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete (Sursa: <https://buget.mf.gov.md/ro>) precum și a prețurilor medii la energia consumată, pentru perioada 2024-2026, pentru calculul impactului asupra prețurilor medii sau cu luarea în considerare a prețurilor la zi la resursele energetice, pentru calcularea impactului mediu pentru prețurile actuale.

În tabelul nr. 3 de mai jos, este prezentată ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, conform prevederilor art. 8 alin (2) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Tabelul 3. Ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor

statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru anii 2019-2021

CFE, media 2019- 2021	Valoarea, ktep	Pondere
Consumul final de energie electrică	336	18,71%
Consumul final de gaze naturale	525	29,21%
Consumul final de produse petroliere	936	52,08%
Total consumul final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică	1797	100%

Totodată, la calcularea impacturilor, pentru mixul de produsele petroliere a fost calculată inclusiv ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada 1 ianuarie 2024 - 1 iulie 2026, ceea ce a condus la obținerea următoarelor date:

Tabelul 4. Ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada 1 ianuarie 2024 - 1 iulie 2026

Ponderea medie a tipurilor de produse petroliere pentru perioada 1 ianuarie 2024 - 1 iulie 2026	Valoarea procentuală
Benzină	20,80%
Motorină	73,30%
Gaz lichefiat	5,90%

Drept urmare, în tabelul nr. 5 de mai jos sunt prezentate impacturile plăților fixe atât asupra prețurilor medii a resurselor energetice cât și asupra prețurilor la zi.

Tabelul 5. Impacturile plăților fixe asupra prețurilor medii și la zi a resurselor energetice

Indicator	Unitate de măsură	Anul			Plata medie	Preț mediu per tip de energie consumat 2024-2026	Impact plăți medii la prețurile medii 2024-2026	Impact plăți medii la prețurile la zi (20-07-2026)
		2027	2028	2029				
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0,015	0,016	0,017	0,0160	3,63	0,44%	0,45%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0,084	0,089	0,093	0,0887	13,52	0,66%	0,66%
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse					-		0,75%	0,69%

petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:								
benzină	lei/litru	0,14	0,15	0,16		25,5	0,59%	0,52%
motorină	lei/litru	0,16	0,17	0,17		21,26	0,78%	0,72%
gaz lichefiat	lei/litru	0,11	0,11	0,12		13,72	0,83%	0,81%

Totodată, în baza cheltuielilor aferente serviciilor energetice și comunale pe tipuri de bugete, prezentate în tabelul nr. 6, au fost calculate impacturile asupra bugetului local și al bugetului de stat, care este prezentat în tabelul nr. 7.

Tabelul 6. Cheltuielilor aferente serviciilor energetice și comunale pe tipuri de bugete

Cheltuieli aferente serviciilor energetice și comunale per tipuri de bugete	2023	2024	2025	Media 2023-2025
Cheltuielile totale ale Bugetului de Stat pentru servicii energetice si comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	434,592,000	335,891,000	424,183,000	398,222,000
Cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice si comunale, lei Sursa: https://buget.mf.gov.md/ro	1,778,938,000	1,235,229,000	1,509,476,000	1,507,881,000

Tabelul 7. Impacturile plăților fixe calculate în cadrul SOEE asupra bugetului local și al bugetului de stat

Tipul de impact	Valoarea impactului
Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile medii 2024-2026	0,60%
Impact relativ mediu ponderat al plăților fixe din cadrul SOEE, raportat la prețurile la 20-07-2026	0,58%
Impact financiar asupra bugetului de Stat raportat la prețurile medii 2024-2026, lei	2 405 807
Impact financiar asupra bugetului de stat raportat la prețurile la 20-07-2026, lei	2,295,232
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2024-2026, lei	9 109 669
Impact financiar asupra bugetului local raportat la prețurile la 20-07-2026, lei	8,690,972

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că atât impactul financiar asupra bugetului de stat cât și cel asupra bugetului local raportat la prețurile medii 2024-2026 este cu cca. 5% mai mare comparativ cu impactul financiar asupra bugetului de stat și bugetul local raportat la prețurile pentru luna iulie 2026. Această situație se explică prin faptul că în ultimii ani, prețurile la energie la nivel internațional au înregistrat fluctuații majore, marcate de creșteri puternice.

Astfel, criza energetică din ultima perioadă a creat o presiune suplimentară pe administratorii clădirilor din sectorul public datorită mijloacelor financiare limitate pentru achitarea serviciilor energetice și comunale.

Cu referire la impactul financiar asupra bugetului local, ținem să menționăm că acesta urmează a fi și mai mic, decât cifrele prezentate în tabelul de mai sus, pe motiv că cheltuielile totale ale Bugetelor Locale pentru servicii energetice și comunale cuprind inclusiv cheltuielile pentru procurarea altor tipuri de resurse energetice (lemne, cărbune, biocombustibili pelete, brichete), care nu cad sub incidența schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta aplicându-se doar pentru energia electrică, gazele naturale și produsele petroliere.

Cu referire la estimarea costurilor suplimentare ce urmează a fi suportate de diferite grupuri de consumatori au fost efectuate calcule inclusiv prin luarea în considerare a informațiilor disponibile în cadrul Rapoartelor de activitate ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.

Rezultatele calculelor sunt prezentate în tabelul nr. 8 de mai jos.

Tabelul 8. Estimarea costurilor suplimentare ce urmează a fi suportate de diferite grupuri de consumatori

Tipul energiei/ resursei energetice \ Anul	2022	2023	2024	Media 2022- 2024	Plata fixă medie pentru perioada 2027-2029	Impact financiar suplimentar, mii lei/an
Energie electrică Inclusiv, mil kWh	4050.5	3888.9	4244.2	4061.20	0.0160	64,979.200
<i>Consumatori casnici din care:</i>	1727.6	1613.7	1869.9	1737.07		27,793.067
localități urbane	897.5	853.6	976.1	909.07		14,545.067
localități rurale	830	760.1	893.8	827.97		13,247.467
<i>Consumatori noncascnici</i>	2322.9	2275.2	2374.3	2324.13		37,186.133
<i>inclusiv instituțiilor bugetare</i>				293.4 ⁶		4,693.637
Gaze naturale, inclusiv: mil m3	847.57	702.67	888.23	812.82	0.0887	72,070.336
consumatori casnici	344.44	287.21	318.7	316.78		28,088.122
Consumatori noncascnici, din care:	503.13	415.45	569.23	495.94		43,973.051
Sectorul termoeenergetic, inclusiv:	252.81	214.54	351.57	272.97		24,203.636
<i>sectorul industrial (fără volumele de gaze naturale operaționale - gazul natural comprimat pentru vehicule la stațiile de alimentare</i>	45.52	70.94	85.98	67.48		5,983.227
<i>sectorul bugetar</i>	39.84	35.59	39.22	38.22		3,388.544
<i>alți consumatori</i>	164.96	94.38	92.76	117.37		10,406.511

Prin urmare, din tabelul de mai sus poate fi ușor observat că impactul cumulativ asupra sectorului public, calculat cu luarea în considerare a consumului de energie electrică și gaze naturale, va constitui cca. 8 mil lei. Cu toate acestea, beneficiile care urmează a fi obținute în rezultatul implementării proiectelor de eficiență energetică atât în sectorul rezidențial cât și sectorul public, după caz, vor fi net superioare datorită impactului pozitiv asupra dezvoltării economice a țării.

⁶ Estimată în baza ponderii medii a consumului instituțiilor bugetare în totalul consumului non-casnic pentru perioada 2019-2021;

Conform practicilor europene⁷, fiecare Euro cheltuit de guvern pentru proiecte de renovare energetică a clădirilor ar putea genera beneficii financiare de până la 5 Euro pentru bugetul public, ca rezultat al beneficiilor directe și indirecte cumulate. Acestea includ stimularea sectoarelor economice locale, creșterea veniturilor bugetare, îmbunătățirea confortului locativ și a sănătății populației, reducerea sărăciei energetice, precum și diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluării aerului.

Prin urmare, eficiența energetică trebuie abordată ca un instrument integrat de politică economică și socială, capabil să contribuie simultan la creșterea economică, consolidarea securității energetice, sporirea competitivității și avansarea obiectivelor de dezvoltare durabilă. În acest context, promovarea și finanțarea consecventă a proiectelor de eficiență energetică reprezintă o direcție strategică esențială pentru modernizarea economiei și creșterea bunăstării populației.

În ceea ce privește cheltuielile administrative aferente implementării Programului, plafonul de până la 10% din valoarea sumelor alocate din contul Programului a fost stabilit, în baza prevederilor de la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în vederea asigurării resurselor necesare pentru administrarea, monitorizarea și controlul implementării măsurilor finanțate, inclusiv pentru monitorizarea contribuțiilor achitate de părțile obligate și a economiilor de energie realizate. Cheltuielile administrative efective ale IP CNED vor fi stabilite anual, la aprobarea bugetului instituției, în funcție de necesitățile justificate pentru realizarea atribuțiilor aferente implementării Programului, fără depășirea plafonului stabilit.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 urmează să aibă impact direct asupra părților obligate, care conform definiției din legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică sunt: operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatori ai sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatori de produse petroliere (benzină, motorină și gaz lichefiat).

Conform prevederilor art. 8 alin. (9¹) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică lista părților obligate se stabilește de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu actualizarea trimestrială și publicarea acesteia pe site-ul său web oficial.

Prin urmare la etapa elaborării (August- Septembrie 2026) proiectului Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 în calitate de părți obligate care au obligații de a achita contribuții, necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică, putem menționa următoarele: 2 operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice, 17 operatori ai sistemelor de distribuție a gazelor naturale⁸, 44 titulari de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a benzinei și motorinei și respectiv 15 titulari de licență pentru importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat⁹.

Este de menționat faptul că mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată depinde în primul rând de cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului, care este determinată de către

⁷ Multiple beneficii în urma investițiilor în reabilitarea energetică a clădirilor. https://renovate-europe.eu/wp-content/uploads/2015/10/Multiple-Benefits-Study_Key-Messages-Brochure.pdf.

⁸ Tabelul 28, Raportul de activitate al ANRE pentru anul 2025

⁹ <https://anre.md/rapoarte-de-monitorizare-3-102>

organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Astfel, pentru prezentul Program aferent perioadei 2027-2029, se propune a fi păstrată aceeași valoare stabilită în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, în mărime de 2 400 tone echivalent petrol. Această valoare constituie aproximativ 11% din 21 616 tone echivalent petrol – cantitatea totală a economiilor anuale noi de energie echivalente cu 0.8% din valoarea medie a consumului final de energie înregistrat între 1 ianuarie 2019 și 1 ianuarie 2022.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice se propune a fi determinate în baza:

- Datelor privind investițiile estimative totale (mil. lei) pentru *renovarea minoră* a caselor individuale și *renovare moderată* a blocurilor locative și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru aceste tipuri de renovări, conform informațiilor prezentate de IP CNED cu privire la proiectele de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie implementate în cadrul programului de finanțare FEERM;
- Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat pentru anii 2026-2029, conform Notei privind prognoza principalilor indicatori macroeconomici pe termen mediu, varianta revizuită, elaborată de MDED pentru anii 2026-2029, varianta actualizată la 31.07.2026 și publicată pe pagina web a MDED la 14.08.2026.

Aceste cheltuieli sunt determinate separat pentru cele două tipuri de clădiri rezidențiale pentru fiecare an de implementare a programului și sunt prezentate în tabelul nr.9 de mai jos.

Tabelul 9. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) în sectorul rezidențial

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2027	2028	2029
Case de locuit unifamiliale (renovare minoră)	lei/ktep	229,102,055	240,557,158	252,825,573
Clădiri de locuit cu mai multe apartamente (renovare moderată)	lei/ktep	292,114,634	306,720,366	322,363,104

Totodată este de menționat că valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind implementarea SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică se propune a fi determinate, ținând cont de următoarele ipoteze:

- Prioritizarea investițiilor în clădirile de locuit cu mai multe apartamente prin asigurarea unei ponderi de cel puțin 50% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul acestui tip de clădiri;
- Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
- Cofinanțarea pe toată perioada Programului 2027-2029, sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale, a totalului cheltuielilor necesare în proporție de 30% din suma echivalentă pe perioada Programului 2027-2029, estimată la cca. 414 milioane lei. Această sumă urmează a fi acoperită din

mijloacele financiare ce urmează a fi obținute în cadrul Programului „Eficiența Energetică în Clădiri (PEEB)”, și respectiv din mijloacele financiare în valoare de **cca. 345,7 mil. lei** confirmate de partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale, pe parcursul Programului privind implementarea SOEE pentru perioada 2024-2026, care au depășit ponderea de 50% prevăzută conform programului menționat și care urmează a fi valorificate pe parcursul Programului privind implementarea SOEE pentru perioada 2027-2029.

Astfel, valorile estimative respective sunt determinate pentru fiecare an de implementare a Programului privind implementarea SOEE pentru perioada 2027-2029 și sunt prezentate în tabelul nr. 10 de mai jos.

Tabelul 10. Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind implementarea SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică

Indicator	Anul		
	2027	2028	2029
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind implementarea SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	306 475 413	321 799 184	338 210 942

Astfel, mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, după cum a fost menționat și mai sus se propune a fi aplicată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și sunt prezentate în tabelul nr. 11 de mai jos.

Tabelul 11. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată pe perioada Programului privind implementarea SOEE

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2027	2028	2029
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.015	0.016	0.017
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.084	0.089	0.093
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:				
benzină	lei/litru	0.14	0.15	0.16
motorină	lei/litru	0.16	0.17	0.17
gaz lichefiat	lei/litru	0.11	0.11	0.12

Cu referire la contribuțiile estimate a fi acumulate de la părțile obligate, acestea urmează să varieze de la an la an în funcție de volumul de energie distribuit sau produse petroliere importate.

Cu toate acestea, în tabelul nr. 12 de mai jos, sunt prezentate contribuțiile părților obligate pentru anul 2027, asigurându-se faptul că nicio unitate de energie nu este considerată dublu.

Tabelul 12. Contribuțiile estimate a fi acumulate de la părțile obligate pentru anul 2027

Total	Operatorii sistemului de Distribuție a Gazelor Naturale	Importatorii de Produse petroliere	Operatorii Sistemului de Distribuție a energiei electrice
306,475,413.19	89,522,557.36	159,622,018.58	57,330,837.24

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că cele mai multe contribuții urmează a fi achitate de importatorii de produse petroliere, urmați de operatorii sistemului de distribuție a gazelor naturale și respectiv cea mai mică contribuție urmează a fi achitată de către operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice.

Merită de menționat faptul că conform prevederilor art. 8 alin (9) din legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere. Efortul părților obligate va consta în acumularea acestor plăți de la consumatorii finali și transferarea lor trimestrială în contul trezorerial deschis în acest sens.

Totodată, implementarea Programului, pe lângă contribuțiile care trebuie achitate de părțile obligate, are și efecte pozitive asupra companiilor de construcții, care vor avea posibilitatea să obțină anumite beneficii economice ca rezultat al prestării diferitor servicii necesare începând cu elaborarea Rapoartelor de audit energetic, documentației de proiect și finalizând cu executarea lucrărilor de construcție necesare pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul sectorului rezidențial.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029 nu stabilește cerințe care ar putea avea vreun impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029 nu instituie măsuri care să genereze, prin natura lor, un tratament diferențiat pe criteriu de sex sau gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027–2029 va avea un impact pozitiv asupra mediului, prin reducerea emisiilor de CO₂ ca urmare a asigurării resurselor financiare necesare în vederea accelerării implementării proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în sectorul rezidențial. Totodată, măsura va contribui la diminuarea consumului de energie, și respectiv utilizarea mai eficientă a resurselor energetice.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Impunerea obligațiilor de eficiență energetică, va avea efect dublu asupra consumatorilor finali. Pe de o parte, valorile contribuțiilor a fi achitate de părțile obligate vor fi reflectate în prețurile la resursele energetice respective comercializate consumatorilor finali. Pe de altă parte, măsurile de eficiență energetică ce vor fi implementate în sectorul rezidențial și după caz în sectorul

public, vor avea un efect de reducere cuprins între 30-50%¹⁰ a consumului de energie în clădirile incluse în program, iar prin aceasta – un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilite.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind implementarea SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor stimulează creșterea economică în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese stimulează piața muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, facilitează piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea, printre beneficii pot fi menționate și mobilizarea de mijloace financiare din partea partenerilor de dezvoltare și a sectorului bancar pentru proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă. Toate acestea vor genera un impact pozitiv asupra dezvoltării tehnologice și inovării, prin promovarea și implementarea unor soluții tehnice moderne, eficiente și sustenabile în sectorul rezidențial. Proiectele sprijinite vor stimula adoptarea tehnologiilor performante (echipamente cu consum redus de energie, sisteme inteligente de monitorizare și gestionare a consumului, instalații bazate pe surse regenerabile), contribuind la modernizarea infrastructurii energetice a clădirilor precum la promovarea clădirilor cu performanță energetică ridicată (NZEB, Case pasive, etc.)

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu are ca obiect transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene. Totodată, acesta contribuie la implementarea cadrului național în domeniul eficienței energetice și la realizarea obiectivelor de economisire a energiei asumate în procesul de armonizare cu acquis-ul Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16600

În același timp, întru respectarea prevederilor art. 32 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul însoțit de nota de fundamentare urmează a fi trimis spre avizare părților obligate, autorităților publice centrale și altor părți interesate, cu publicarea acestuia inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

¹⁰ În funcție de tipul și complexitatea măsurilor de eficiență energetică implementate

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție, de către Centrul Național Anticorupție, și expertizei juridice privind compatibilitatea cu alte acte normative în vigoare, de către Ministerul Justiției. Informația privind rezultatele expertizelor va fi inclusă în urma desfășurării procesului de avizare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 prevede crearea cadrului normativ pentru determinarea și stabilirea valorii contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Având în vedere faptul că în cadrul programului existent privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 contribuțiile respective au fost incluse de către ANRE în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și în prețul de comercializare a produselor petroliere, acestea urmează în continuare a fi considerate în acest sens.

Totodată, în vederea valorificării mijloacelor financiare ce urmează a fi colectate ca rezultat al implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029, Ministerul Energiei urmează să propună Guvernului extinderea perioadei de implementare a Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” pentru o nouă perioadă de timp, cu planificarea corespunzătoare a mijloacelor financiare necesare în acest sens.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a modificărilor efectuate pentru a atinge obiectivele stabilite în domeniul eficienței energetice.

Implementarea prevederilor proiectului va fi asigurată în limitele competențelor legale ale autorităților și instituțiilor implicate în implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Ministerul Energiei va asigura coordonarea generală a implementării Programului și va evalua, în funcție de evoluția indicatorilor de implementare și de necesitățile identificate, oportunitatea actualizării sau modificării acestuia.

I.P. CNED va asigura administrarea și valorificarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații, implementarea programelor de finanțare, precum și monitorizarea realizării măsurilor de eficiență energetică și a achitării contribuțiilor de către părțile obligate. Monitorizarea proiectelor implementate și a economiilor de energie realizate va fi efectuată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice inclusiv subsistemul informațional „Monitorizare și verificare a economiilor de energie”, în condițiile cadrului normativ aplicabil.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va exercita atribuțiile prevăzute de Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, inclusiv în ceea ce privește stabilirea și actualizarea listei părților obligate.

Totodată, pentru asigurarea continuității mecanismelor de finanțare și valorificarea mijloacelor financiare colectate în perioada 2027–2029, după caz, vor fi promovate modificările necesare ale programelor de finanțare aprobate de Guvern, inclusiv extinderea perioadei de implementare a acestora și corelarea corespunzătoare cu perioada de implementare a Programului privind implementarea SOEE.

Nr. 03-2782 din 12 octombrie 2026

Cancelaria de Stat
email: cancelaria@.gov.md

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2027-2029 este elaborat în temeiul art.8 alin.(7) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare.
3 ¹ .	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Proiectul Hotărârii de Guvern este prevăzut în Agenda de Reformă aferentă planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, pilonul 6 „Securitate și eficiență energetică”, reforma 4, măsura 16.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat - (Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător); Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale – (Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică); Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

		Ministerul Mediului; Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; Agenția Proprietății Publice; Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Nicolae OLARI, Șef direcție Direcția eficiență energetică Ministerul Energiei e-mail: nicolae.olari@energie.gov.md
7.	Anexe	Proiectul de Hotărîre de Guvern cu anexele corespunzătoare; Notă de fundamentare la proiectul de Hotărîre de Guvern.
8.	Data și ora depunerii cererii	Conform semnăturii electronice
9.	Semnătura	Semnătura electronică

Secretar general al ministerului /semnat electronic/ **Andrei GRÎȚCO**